

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CLXXVII. Capitulum concedens prædium in emphyteusim tribus personis, & illorum descendentibus, cum pacto reuersionis, casu quo non extaret progenies ex ipsis; utrùm extincta linea vnus ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

20 &c. & decif. 442. num. 1. verf. qua vifa fuit, ac in recent. decif. 382. sub num. 1. part. 2. & decif. 41. sub verf. unde confequitur, &c. & feq. parte 5. & decif. 247. sub n. 1. verf. ea moti prapine ratione, &c. cum feq. parte 7.

20 Quæ quidem juris affiftentia fufficit in iurifdictionibus pto manutione, juxta text. in d. cap. cum perſona, §. fi verò privilegium, in fin. ubi DD. de privileg. in 6. Rot. penes Verall. decif. 306. parte 1. & decif. 205. parte 2. Card. Seraphin. decif. 1499. sub numero 1. verf. unde quemadmodum, &c. ac in d. Veronen. iurifd. sub numero 1. & penes Card. Mantie. d. decif. 322. numero 2. verf. & quod Epifcopus, Cavalier. d. decif. 193. sub numero 1. & in recent. d. decif. 382. part. 2. & d. decif. 655. sub numero 2. verf. unde ex fola hac affiftentia juris, parte 3. & penes Burat. decif. 140. numero 2. verf. unde cum Epifcopus, ac feq. & Duran. d. decif. 226. numero 2. verf. unde ex fola iuris affiftentia. Etiam Ordinarij Epifcopo inferioris, Rot. d. decif. 798. numero 3. verf. quandoquidem, &c. cum feq. parte 4. diverf. & penes Card. Seraph. decif. 1052. & decif. 1402. numero 5. verf. & fuit laicè comprobatur, &c. Mantie. decif. 391. numero 2. verf. unde cum Abbas, Burat. decif. 827. sub numero 1. & Coccin. decif. 46. sub n. 1. verf. & ratio prima parit, &c.

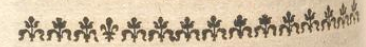
Eoque magis, quia concurrunt plures actus facti, quibus illius quafi poffeffio re ipfa comprobatur, cum in exercenda iurifdictione in dicto Caſtro, ut apparet ex actis, proceſſibus, & ſententijs judicialibus exhibitis de anno 1556. ad annum 1646. & citra, d. cap. conquerente, de offic. Ordin. Rot. penes Card. Mantie. d. decif. 361. sub numero 3. verf. de temporalis etiam iurifdictione: & ſan. mem. Greg. decif. 325. sub numero 19. verf. probatur autem, &c. & Burat. decif. 219. numero 3. verf. ex ea itaque, & decif. 478. sub numero 2. verf. tum ex diverſis actis, &c. cum feq. parte 4. tom 2. Ac in eadem Eccleſia ex pluribus viſitationibus continuatis de anno 1572. ad annum 1634. d. cap. conquerente, ubi DD. de offic. Ordine. 1. §. hanc autem, de cenſ. lib. 6. Rot. decif. 196. sub numero 2. verf. cum viſitatio, &c. parte 2. diverf. & penes Card. Seraphin. decif. 615. sub numero 2. verf. cum viſitatio, & decif. 1008. numero 4. verf. in qua combinebatur, &c. ſan. me. Greg. decif. 304. sub num. 2. verf. cum actus viſitandi, &c. & in recent. decif. 268. sub numero 2. verf. ſiquidem, &c. & decif. 398. num. 4. verf. præterea, parte 1. & decif. 577. sub numero 12. verf. per quod, parte 5. & decif. 118. sub numero 14.

21 verf. proinde, parte 7. Quæ ordinaria ejus auctoritate factæ cenſentur, Rot. penes ſanct. me. Greg. d. decif. 325. numero 24. verf. cum autem, &c. & in Adrien. iurifdiction. 30. Januarii 1623. coram bon. mem. Pirovano, & comprobatur in decif. 245. num. 4. verf. actus enim, &c. parte 1. recent. tum in conferendo, ſive inſtituendo in dicta Eccleſia, ac Beneficiis in ea fundatis de anno 1576. 1609. 1625. & 1643. eod. cap. conquerente, de offic. Ordin. cap. ex frequentibus, & cap. cum veniſſent, in princip. de inſtitu. Rot. penes Burat. d. decif. 214. sub n. 9. verf. quia conferre, & inſtituere, &c. & in recent. decif. 214. sub n. 7. verf. id etiam magis procedit, &c. p. 3.

22 Ac proinde efficacius concluditur, & juſtificatur illius quafi poffeffio, etiam univerſalis, tanquam ab univerſali cauſa proveniens: juxta theor. Bald. in repet. l. 1. sub numero 24. verf. tu dic quod magis eſt conſideranda cauſa actus, quam exercitium ipſius, C. de emancip. liber. & reſpondit Rot. in d. decif. 273. sub num. 2. in fin. verf. verum etiam, & decif. 501. sub numero 3. verf. non obſtat quod non doceatur de poffeſſione, &c. parte 2. & decif. 22. sub numero 2. verf. ſub quod Archiepiſcopus, &c. cum feq. parte 7. recent. & penes Burat. decif. 427. sub numero 11. verf. nam ex actibus ſubſequentis, &c. Duran. d. decif. 126. sub num. 3. verf. ex qua inferitur, & Coccin. decif. 134. num. 1. verf. quo titulo. Et propterea facilis manuteneri debet, juxta text. in §. retinenda, Inſtit. de interdict. & l. 1. ac tot. tit. ff. & C. uti poſſidet. Card. Mantie. d. decif. 322. sub num. 2. verf. quod multo magis, & Card. Cavalier. d. decif. 226. sub numero 5. verf. præterea &c. & Duran. d. decif. 193. sub numero 3. verf. & tanto magis, &c. ac in recent. d. decif. 273. & decif. 382. & d. decif. 501. parte 2. & d. decif. 41. sub num. 1. verf. & hæc ipſa iuris affiftentia, &c. cum feq. parte 1. Eſto quod actus illi fuerint ab antecedeſſoribus temporis præpoſiti facti, cum ei proculdubio ſuffragetur etiam ad hunc effectum illorum quafi poffeffio, quin potius ipſius Eccleſiæ, ut in ſpecie reſpondit Rot. penes Coccin. decif. 6. n. 3. verf. cum non ſumum ſit, &c. Burat. decif. 378. sub numero 1. verf. ſub qua quod, cum feq. & in recent. d. decif. 501. sub n. 2. verf. & ceſſat omnis difficultas, &c. p. 2.

Hæc autem quafi poffeffio Ordinarii præpoſiti contrariis actibus turbativis adverſarii, juxta text. in d. cap. cum perſona, §. fin. ubi DD. de privileg. in 6. & reſpondit Rot. penes Card. Seraphin. decif. 471. in princip. verf. nam in tali caſu, &c. & Commend. decif. 26. numero 3. verf. & præferri debet, &c. cum feq. per tot. & Cavalier. d. decif. 193. sub numero 3. verf. inſuper, & sub numero 5. verf. præterea, cum feq. uſque in fin. & d. decif. 382. part. 2. & d. decif. 41. sub num. 1. verf. quæ non ſufficit, &c. & numero 17. verf. ad minimum, p. 5. & d. decif. 247. numero 19. verf. quæ poſſitio reſtitum, parte 7. recent. Præſertim cum præſententur poſt litem uſque de anno 1584. introductæ, & emanatæ contra Præpoſitum, ſeu Commendatarium illius temporis, decif. 803. parte 1. diverf. Vel abſente, ac inſcio Præpoſito, Rot. penes Commend. d. decif. 138. sub numero 12. verf. nam & ſi inter conſeſtes, Coccin. d. decif. 26. sub numero 4. verf. non obſtat, & decif. 560. sub numero 1. verf. quænam ad teſtes, & d. decif. 655. sub num. 3. verf. præſentem cum Abbas, parte 3. & d. decif. 41. sub numero 1. verf. viſitationes, cum feq. parte 5. Vel eo contradicente ac reſiliente, ad l. 2. ubi Gloſſ. in verb. ſcientia, C. de ſervit. & aqua, Rot. penes Put. decif. 268. numero 3. verf. cum iſtis incorporalibus, & ſeq. lib. 1. i. correſt. Rot. d. decif. 803. sub numero 7. verf. tum autem & quæro, parte 1. diverf. & in recent. d. decif. 501. sub n. 4. verf. non obſtat quod affiftentia iuris, &c. parte 1. & d. decif. 41. sub numero 11. verf. viſitationes, cum feq. & decif. 546. sub num. 15. verf. quia cum actus, &c. parte 5.

Et ita fait reſolutum informante tantum præpoſito, altera tamen parte pluries citata, & reſcripta.

CAPVT CLXXVII.

Capitulum concedens prædium in emphyteuſim tribus perſonis, & illorum decedentibus, cum pacto reverſionis, caſu quo non extraret progenies ex ipſis, utrum extingueretur linea unius ex tribus poſſit Eccleſia petere portionem lineæ extinctæ, an verò alii deſcendentes alterius lineæ admittendi ſint jure accreſcendi.

SUMMA

S V M M A R I V M.

- 1 Vocata progenie, omnes ex eadem familia descendentes admittuntur, unus post alterum.
- 2 Vocata progenie, admittuntur etiam transversales, & similiter vocata prole.
- 3 Vocata prole, vel progenie in infinitum, omnes admittuntur, etiam transversales.
- 4 Quando agitur de emphyteusi antiqua, videlicet quæ habet originem a patre, aut alio ulteriores gradus, uno deficiente, alii admittuntur, excluso domino.
- 5 Differentia constitui debet inter emphyteusim hereditariam, & eam quæ est ex pacto & providentia, seu conventionali; in hac enim excluditur dominus, quando exiit aliquis ex illa progenie.
- 6 In emphyteusi nova conventionali verius est locum esse juri accrescendi inter nominatos, ad exclusionem domini directi.
- 7 Quæ sit vis illius clausule, ita quod aliquis non restaret ex illa progenie.
- 8 Emphyteusis non revertitur ad dominum, quando pactum reversionis conceptum est per verba ablativi absoluti; veluti, deficientibus descendentes.

CAPITULUM cujusdam Ecclesiæ Regularis concesserat à longissimo tempore in emphyteusim Raymundo, & Joanni ac Michaëli, Raymundi filijs, quædam prædia, cum pacto expresse in dicto contractu convento, quod si contingeret futuris temporibus, dictos Raymundum, Joannem & Michaëlem filios suos prædictos, vel suos heredes & successores, aut liberos liberorum in infinitum decedere, ita quod de ipsis non restaret progenies, quod dictæ possessiones seu prædia revertantur, & reverti debeant ad dictos Religiosos, aut successores eorumdem in dicto monasterio.

Item fuit actum, & in pactum expresse deductum, quod dicti Raymundus, Joannes, & Michaël, & sui non possint dare alicui personæ dicta bona immobilia, nisi de voluntate & consensu dictorum Religiosorum, seu eorumdem successorum, nec etiam aliquam alienare, nec aliquem seu aliquos ibidem allociare, nisi de voluntate & consensu, quibus supra.

Nunc autem extincta linea unius ex dictis emphyteutis supra nominatis, per obitum unius filiarum ab illo descendens absque liberis dubitatum fuit utrum portio dictæ emphyteusis, quæ per dictum Raymundum possidebatur, reversa sit ad alios ex progenie Joannis & Michaëlis provenientes, qui adhuc sunt in rerum natura.

In hoc dubio, Ego in hac sui sententia, dictum venerabile Monasterium fundatum non esse in jure reversionis, sed dictam portionem emphyteuticam, quam Raymundus possidebat, devolutam esse ad alios descendentes ex progenie Joannis, & Michaëlis, in concessione emphyteutica comprehensos, & superviventes; cum enim concessio facta fuisset sub pacto reversionis, casu quo dicti emphyteutæ, vel eorum heredes & successores, aut liberi liberorum in infinitum decederent, ita quod de ipsis non restaret progenies: & sequitur omnes descendentes ex eadem familia & progenie, unum post alterum, ordine successivo ad bona emphyteutica esse vocatos: Franc. in cap. si pater, num. 1 to. versic. Quarto qui veniant de testament. in 6. ubi dicit quod dum partes loquantur de progenie, hoc nomine contine-

tur tota linea descendens, idem dicit Peregrin. de fideicom. art. 22. numero 23. addens, & quod si vocati essent omnes de prole, aut progenie, continebantur etiam transversales, in vim generalis loquutionis: Fufar. de substit. quest. 335. numero 1. & num. 4. versic. sed forsan verius est. & Quod maxime procedit stante clausula, in infinitum, adjecta in dicta concessione, quæ operatur suum effectum absque præfinitione temporis. Barbof. de ditionib. cap. 63. n. 1. & 2. Fufar. de substit. q. 381. n. 8. cum pluribus per eum citatis.

Neque poterat pretendere dictum Capitulum quod pluralitas resolveretur in suas singularitates, ita quod jus reversionis competat Capitulo domino directo, quando una linea deficit, ita quod non revertatur ad aliam lineam, quia contrarium verius est quando agitur de feudo vel emphyteusi antiqua, utpote quia habuerit exordium à patre, vel avo aut alio ulteriores gradus, & unus ex ejus descendentes vocatus deficiat; puta si moriatur sine liberis feudi, vel emphyteusis capacibus, portionem sic morientis non reverti ad dominum, sed devolvi ad alios ex eadem progenie, & ab eodem acquirentore descendentes, ut decisum fuit in feudo, siue talis moriens ante acquisitionem, siue post illam deficiat, ut ex text. in cap. 1. an agnati, vel filii, & tradit Alexand. consil. 30. numero 9. versic. Quinto, volumine 1. Menoch. consil. 378. numero 9. versic. quæ sententia, & Et quod in emphyteusi dominus excludatur, & superstitibus ex familia admittantur, verius & receptius esse docet Bartol. in l. si mihi & Titio, numero 5. & 8. Caltrenf. numero 3. Iason numero 12. Alexand. numero 13. ff. de verbor. obligat. Quidquid in contrarium dixerit Bald. in interpretatione ejusdem legis, versic. sed quid in emphyteusi, cujus opinio forsan procedere posset si ageretur de emphyteusi hereditaria: secus est in casu proposito, in quo tractatur de emphyteusi ex pacto & providentia; quo casu dominus excluditur in emphyteusi à superstitibus de familia existentibus, ut declarat idem Bald. in l. unica, num. 30. versic. quid dicemus. C. quando non petent, partes petentibus, accrescant, & præterea in terminis questionis nostræ hanc sententiam adversus dominum directum tueri Gratiani. discept. forens. 271. numero 14. & sequentibus. ubi hanc questionem bene examinat: Honded. consil. 36. numero 1. volum. 1. qui loquitur de emphyteusi antiqua, & hanc esse communem sententiam proficitur, post Iul. Clar. in §. Emphyteusis, quest. 39. versic. sciam tamen, & fuse Præses Bellon. de jur. accresc. cap. 6. quest. 38. numero 5. ubi ad unguem examinata questione, concludit dominum directum excludi, quando remanet aliquis ex progenie primi acquirentis, in emphyteusi antiqua & conventionali ex pacto & providentia, qualis erat illa de qua agebatur.

Immo etiam si ageretur de emphyteusi nova, duobus vel pluribus simpliciter concessa, cum pacto quod post mortem ipsorum, aut filiorum ab eis proveniente, revertatur ad Ecclesiam, si quis ex ipsis sine liberis decesserit, ejus portio accrescit aliis, neque revertitur ad Ecclesiam, etiam si non fuerit expressum, quod de uno ad alterum revertatur: quia hoc tacite intelligitur, quod quando extat aliquis ex nominatis ad emphyteusim, seu illorum liberis, dominus directus maneat exclusus, ut post plures concludit Mantica. de tacit. & ambig. conven. lib. 22. tit. 34. n. 24.

Quod indubitatum est in casu de quo agitur, etiam si ageretur de emphyteusi nova, attenta illa clausula

130 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerii,

clausula apposta in concessione facta per Ecclesiam, ita quod de ipsis non restaret progemes; quæ re-
fertur ad progeniem cujuslibet ex tribus investi-
tis, adeo ut quandiu aliquis in progenie ipsorum,
& cujuslibet eorum fuerit in humanis, dominus di-
rectus pactum reversivum exercere non possit: ex
notatis per Mantica. dicto lib. 2. tit. 3. 4. num. 30. &
benè per Gabriel. conf. 88. num. 6. vol. 1. Cum ge-
neratio non possit dici finita quotiescunque adest
aliquis ex acquirentibus, aut illorum descendenti-
bus: ut ait Gratian. discept. forens. cap. 45. num. 9.

8 Quod procedit etiam dictum non fuisse quod
emphyteusis post mortem omnium reverteretur ad
dominum, sed simpliciter pactum reversivum fuisse
conceptum per ablativos absolutos, hoc modo:
Et ipsis, aut illorum filiis decedentibus, aut non ex-
stantibus, bona ad Ecclesiam revertantur: hoc enim
casu locus est juri accrescendi inter investitos, &
eorum descendentes inter se: Gabriel. dicto conf.
88. n. 6. vol. 1. & consil. 66. n. 1. versic. demum, vol. 2.
& in similibus terminis fuit decusum apud Sera-
phin. decis. 161. n. 1. & 2. ubi testatur hanc esse ma-
gis receptam opinionem, & Gratian. discept. forens.
c. 707. num. 2. & n. 7. 8. & 9.

CAPVT CLXXVIII.

Resignans beneficium, si duntaxat fecerit
mandatum ad resignandum, cujus ori-
ginale pœnitentia ductus laceravit, si Ta-
bellio copiam dicti mandati resignatario
tradiderit (ipsæque provisiones in vim il-
lius mandati obtinuerit, etiam si benefi-
cii possessionem adeptus sit) nō est amo-
vendus à suo beneficio, & potest uti re-
mediis possessoris adversus prætensum
resignatarium; & extractus ille mandati
est invalidus, nullamque fidem facit,
præsertim in Gallia, ex constitutioni-
bus Regiis.

SVMMARIVM.

- 1 Mandatum ad resignandum est invalidum, quan-
do in extractu instrumenti dicti mandati repe-
ritur nomen ejusdem procuratoris diversum ab
eo quod est in originali.
- 2 Revocatio mandati ad resignandum sufficit quod
fiat Notario, qui illud rogavit, antequam copiam
parti traderet; si enim eo non obstante, copiam
expediat, incidit in crimen falsi.
- 3 Resignatio facta in vim mandati revocati non est
valida.
- 4 Regulariter extractus instrumenti mandati fidem
facit, quamvis originale non reperiat, quia
culpa Notarii non debet nocere partibus; licet
contrarium multi teneant, num. 5.
- 6 Probabilior est sententia, extractum fidem facere,
quamvis Notarius culpa sua, vel dolo amiserit
originale.
- 7 Qui producit extractum instrumenti, si habeat
penes se originale, tenetur illud exhibere, vel
jurare, si non habeat, quod dolo non desit pos-
sidere.

8 Extractum si petatur collationari cum originali,
vel si pars contra quam producit, declaret se
velle impugnare de falso, omnino originale exhi-
bendum est.

9 In Gallia mandata ad resignandum non valent, nisi
in scripturam redigantur juxta formam à Re-
gia ordinatione præscriptam.

10 Quando agitur de contractu in scriptis celebrato,
qui ad sui essentiam requirit scripturam, ex-
tractus nullam fidem facit, si originale non re-
periatur.

11 Ex Regia constitutione Ludovici XIII. Tabellio-
nes tenentur mandata ad resignandum in
scripturam redigere, & originale custodire,
nec illud possunt partibus tradere sub pena
falsi.

PRIORATUM suum patruus nepoti resignavit,
seu mandatum ad resignandum in favorem ne-
potis fecit, qui statim, ubi Notarius publicus, pe-
nitentia ductus illud revocare voluit, eundemque
Notarium requisivit, ut instrumentum publicum
illius revocationis conficeret, quo facilius de eo
constare posset. Cui Notarius respondit, non esse
opus instrumento revocationis, sed sufficere quod
mandatum, quod originaliter conscriptum erat,
ipsi resignanti traderetur, prout in effectu traditum
fuit, & ab ipso resignante, ut creditur laceratum fuisse
tamen post aliquot menses nepos iste infans pe-
truo, copiam mandati misit ad Urbem, & provisiones
dicti Prioratus obtinuit, & vigore communi-
onis in forma Dignum, approbatus fuit, quod fecerit
patruus litteras consuetas à Curia Patrum ob-
tinuit, & nepotem citari fecit. Vnde quaeritur
adversus nepotem fundatus esset?

Dixi in primis, consultius fuisse patruo, si origi-
nale dicti mandati sibi afferasset, illudque non la-
cerasset. Quia in similibus mandatis nomen pro-
curatoris solet omitti, sed relinquitur duntaxat li-
terum in charta vacua, ut illius, qui procurator eli-
gitur, nomen in illo spatio conscribatur: hac legi-
dem ratione patruus alterius quam illius qui ad
consentiendum resignationi fuit adhibitus, nomen
in originali apposuisset, & ea ratione resignatio
consensus præstitus per eum, qui in originali non
fuit nominatus, nulla esset: quod notat Bonchardus
sua summa beneficiis, in verbo, Resignatio, cap.
ce qui se fait, fol. 986.

Secundò hoc etiam certum est, quod si patruus
verificate posset, se Tabellioni statim post instru-
mentum confectum significasse voluntatem suam
circa revocationem mandati, & eundem sibi in co-
sequentiā talis declarationis instrumentum ori-
ginale mandati restituisse, omnia gesta in excep-
tionem talis mandati, nulla essent: cum de jure suf-
ficiat mandati revocationem significari Tabellioni
instrumentum recipienti antequam copiam illius
parti traderet. Si enim Tabellio, post factam illi
talem significationem, instrumentum mandati, seu
copiam illius parti tradiderit, reputabitur tanquam
falsarius. Rebuff. in praxi, tit. de revocat. procur. ad re-
signandum, numero 9. Patif. de resignat. benefic. lib. 9.
quest. 27. numero 20. Et resignatio facta in vim
mandati revocari, aut lacerati, nulla est omni-
nò, & invalida: Patif. de resignat. libro 9. quest.
numero 44. Rebuff. in praxi, loco mox citato, num.
ro 33.

Tertiò, casu quo patruus non possit verificari
dictam revocationem, & cancellationem, seu la-
cerationem mandati ad resignandum originalis,
Sciendum